

ਗੁਰੂ ਮੈਂਤਰ

□ ਡਾਂਡੋ ਸਤਧਾਲ ਸ਼੍ਰੀਵਤਸ

ਸੰਗਾਂ ਦੇ ਪੱਧ ਬਜੇ ਜਿਸਲੈ ਕਾਰਖਾਨੇ ਦੇ ਮਜਦੂਰੋਂ ਗੀ ਛੁਫ਼੍ਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਰਾਮੂ, ਨਿਕ੍ਕੂ ਤੇ ਦਬਾਨ ਚਨਦ ਨੈ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤਾਰ ਏ ਤੇ ਸੋਮਬਾਰੋਂ ਬੀ ਦਿਆਲੀ ਦੀ ਛੁਫ਼੍ਰੀ ਏ, ਇਸ ਲੇਈ ਅਪਨੇ-ਅਪਨੇ ਘਰੋਂ ਆਹਲੋਂ ਦੀ ਕੋਈ ਖਬਰ ਸੂਰਤ ਬੀ ਲੇਈ ਆਨੇ ਆਂ ਤੇ ਕਨੈ ਅਪਨੇ-ਅਪਨੇ ਟਬਰੋਂ ਕਨੈ ਦਿਆਲੀ ਦਾ ਧਾਰ ਬੀ ਮਨਾਈ ਲੈਂਗੇ, ਪਰ ਬੇਸ਼ਕ ਦਿਆਲਾ-ਚਕਕ ਦਾ ਖੀਰਲੀ ਬਸ ਸਾਢੇ ਪੁਜਨੇ ਥਮਾਂ ਪੈਹਲੋਂ ਗੈ ਨਿਕਲੀ ਜਾਗ, ਪਰ ਅਸ ਤੈ ਜਨੇ ਆਂ ਪੈਦਲ ਗੈ ਚਲੀ ਪੈਹਿਗੇ, ਭਰ ਬੀ ਕੇਹ ਏ। ਟਾਰ੍ਚਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨ, ਤੇ ਨੌ ਬਜੇ ਤਕ ਚਨ ਬੀ ਚਢੀ ਜਾਨਾ ਏ। 20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸਫਰ ਅਤੇ ਜਿਵਾਨ-ਗੁਭਰੂਂ ਗੀ ਕੇਹ ਆਖਦਾ ਏ, ਕਲ ਅਟੁ-ਨੌ ਬਜੇ ਤਕ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਾਂ 'ਚੰਜਿਆ' ਬੀ ਜਿ'ਧਾਂ ਕਿਧਾਂ ਪੁਜੀ ਗੈ ਜਾਹਿਗੇ।

ਦਬਾਨੇ ਚਨੇ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸਾਰੋਂ ਮਨੀ ਤੇ ਛੁਫ਼੍ਰੀ ਹੋਂਦੇ ਗੈ ਸਾਰੋਂ ਅਪਨੇ-ਅਪਨੇ ਥੈਲਲੈ ਸਮਾਲੇ ਤੇ ਹਟਲੀ ਮੋਡ ਥਮਾਂ ਜਮ੍ਮੂ ਜਾਨੇ ਆਲੀ ਬਸਸਾ ਪਰ ਸੁਆਰ ਹੋਈ ਗੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਛੇ ਬਜੇ ਦਿਆਲਾ ਚਕਕ ਪੁਜਿਯੈ ਬਸਸਾ ਪਰ ਤਤਰੇ ਤੇ ਤੈਨੀ ਅਪਨੀ-ਅਪਨੀ ਮੰਜੀ ਤੇ ਲੋਡਾ ਮਤਾਬਕ ਅਪਨੇ-ਅਪਨੇ ਘਰੈ ਆਸਤੈ ਸਬ੍ਬੀ ਤੇ ਮਠੋਆਈ ਖਰੀਦਿਯੈ ਪੈਦਲ ਚਲੀ ਪੇ। ਨੌ ਬਜੇ ਦੇ ਲਗਭਗ ਓਹ ਢੀਂਗੇ ਅਥ ਆਈ ਪੁਜੇ ਹੈ। ਉਸਲੈ ਖਾਸਾ ਨਹੋਂ ਹੋਈ ਗੇਦਾ ਹਾ। ਸਫਰ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਜਾਂਗਲੀ ਹਾ। ਅਪਨਿਧੇ-ਅਪਨਿਧੇ ਲਾਠਿਯੋਂ ਚ ਅਪਨੇ-ਅਪਨੇ ਝੀਲੀ ਲਡਕਾਇਯੈ ਚਲੀ ਪੇ। ਚਨ ਚਢੇਂ ਗੀ ਬੀ ਅਜੇਂ ਮਤਾ ਸਮਾਂ ਹਾ।

ਇਸ ਲੇਈ ਤੈਨੀ ਅਪਨਿਧੇ-ਅਪਨਿਧੇ ਟਾਰ੍ਚਾ ਕਡ੍ਹਿਯੈ ਹਤਥ ਲੇਈ ਲੇਇਧਾਂ ਤੇ ਚਲੀ ਪੇ। ਉਸਲੈ ਦਬਾਨ ਚਨਦ, ਨਿਕ੍ਕੂ ਤੇ ਰਾਮੂ ਗੀ ਆਖਨ ਲਗਾ- ਜੁਅਨੋ, ਅਜ ਸਾਡੇ ਗੁਭਰੂਪਨ ਦੀ ਪਰੀਕਸਾ ਏ। ਭਾਏਂ ਰਾਤਾਂ ਦਾ ਤੇ ਜਾਂਗਲੇ ਦਾ ਸਫਰ ਏ ਪਰ ਫਹੀ ਬੀ ਜੇਕਰ ਅਸ ਹਿਮਤ ਕਰਗੇ ਤਾਂ ਬੁਡੂਲੈ ਅਪਨੇ-ਅਪਨੇ ਘਰ ਮੌਕੇ ਸਿਰ ਪੁਜੀ ਗੈ ਜਾਗੇ।

ਏਹ ਸੁਨਿਯੈ ਸਾਰੋਂ ਉਸਦੇ ਢਾਰਾ ਕੀਤੀ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਹਫਜਾਈ ਦੀ ਤਰੀਫ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਪਨੇ ਕਦਮ ਆਗੋਂ ਬਧਾਨ ਲਗੀ ਪੇ। ਓਹ ਤੈਵੈ ਖੂਬ ਗਧਾਂ ਮਾਰਦੇ ਤੇ ਹਾਸਾ-ਮਖੌਲ ਕਰਦੇ ਨਹੋਂ ਚ ਕਦਮ-ਕਦਮ ਪਰ ਢੋਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਅਗੋਂ ਬਧਦੇ ਜਾ ਕਰਦੇ ਹੈ। ਦਸ਼ ਬਜੇ ਤੇ ਲਗਭਗ ਜਿਸਲੈ ਓਹ ਥੈਂਹ ਦੇ ਢਕਕੇ ਦੇ ਪੈਹਲੈ ਮੋਡੈ ਚ ਪੁਜੇ ਤਾਂ ਤੁਨੈਂ ਤਰਨਾਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇ ਕਨਾਰੈ ਇਕ ਪਦਧਰੇ ਨੇਹ ਥਾਹਰ ਟਾਰ੍ਚਾ ਦੇ ਲਖਕਾਰੇ ਦੇ ਕਨੈ-ਕਨੈ ਕੁਸੈ ਜਨਾਨਿਯੈ ਦੇ ਡੁਸਕੀ-ਡੁਸਕੀ ਰੋਨੇ ਦੀ ਤੇ ਇਕ ਮੰਦੇ ਢਾਰਾ ਅਪਨੀ ਤੁਫ਼ੀ-ਭਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸਾ ਚ ਤਸੀ ਧਮਕਿਧਾਂ ਦੇਨੇ ਦੇ ਕਨੈ ਕਿਸ਼ ਸਮਝਾਨੇ ਦੀ ਬਾਜ ਸਨੋਚੀ।

ਦਬਾਨ ਚਨਦ ਨੇ ਝਟ ਅਪਨੀ ਟਾਰ੍ਚ ਬਨਦ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਪਨੇ ਦੌਨੈ ਸਾਥਿਯੈ ਗੀ ਆਪਨਿਧਾ ਟਾਰ੍ਚ ਚੰਦ ਕਰਿਯੈ ਖਮੋਸ਼ ਹੋਨੇ ਆਸਤੈ ਆਖੇਆ। ਫਹੀ ਓਹ ਬੀ ਝੂਡਿੱਧੋਂ ਦੇ ਲਾਬੇ ਹੋਂਦੇ ਹੋਈ ਤੁਦੇ ਕੋਲ ਜਾਈ ਪੁਜੇ ਤੇ ਛਪਿਯੈ ਤੁਂਦਿਧਾਂ ਗਲਲਾਂ ਸੁਨਨ ਲਗੀ ਪੇ। 'ਰਾਨੋ, ਤੁਂ ਪਹਾੜਾ ਦੀ ਹੂਰ ਏ। ਤੈਨੁੰ ਮੈਂ ਤਸ ਗਨੇ ਮਹੀਲ ਬਿਚ੍ਚਾਂ ਕਿਛੁ ਕੇ ਲੇਆਂ ਹਾ। ਤੈਨੁੰ ਤਤਥੈਂ ਦਿਕਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਡਾ ਦੁਕਖ ਹੋਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਸਲੈ ਤੁਂ ਗੋਹੈ ਤੇ ਮਿਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰੋਈ ਦੀ ਹੋਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮਿਗੀ ਤੈਰੈ ਪਰ ਬਡਾ ਤਰਸ ਆਂਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾ ਗੈ ਨੇਈ ਤੁਸਲੈ ਮੇਰਾ ਮਨ ਰੋ ਤਡਵਾ ਸੀ। ਇਸੈ ਲੇਈ ਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੁੰ ਗੁਰੂ ਮੈਂਤਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਜੇ ਤੁਂ ਮੇਰੀ ਪਕਕੀ ਚੇਲੀਲੀ ਬਨ ਜਾਬੇ। ਚੇਲੀਂਧਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਅਜ ਤਕ ਬਥਹੇਰਿਆਂ ਬਨਾਇਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਸਥ ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੰਡੂ ਦਿਤਿਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਤੁਂ ਤੇ ਮਤੀ ਸੋਹਨੀ ਏ। ਮੇਰੇ ਦਿਲੇ ਦੀ ਰਾਨੀ ਏਂ। ਮੇਰੇ ਜਿਗਰ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਏਂ। ਮੈਂ ਤੈਨੁੰ ਅਪਨੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਚੁਕੇ ਦਾ। ਹੂਨ ਤੂਂ ਮੇਰੀ ਏਂ ਤੇ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਆਂ। ਅਸੀਂ ਦੋਏ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਆਂ।'

ਦੇਬਗਿਰੀ ਬਡੇ ਮਸਤਾਨੇਪਨ ਤੇ ਨਈ ਲੈਹਜੇ ਕਨੈ ਰਾਨੋ ਗੀ ਕਾਯਲ ਕਰਨੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਾਂ ਕਰਾ ਕਰਦਾ ਹਾ। ਪਰ ਰਾਨੋ ਬਜਾਏ ਤਸਦੇ ਸਾਧੁਪਨ ਦੇ ਪਖਾਂਡੀ ਰੂਪ ਕਨੈ ਤੇ ਛਲਾਬੇ ਭਰੋਚਿਆਂ ਪਾਰ ਆਹਲਿਆਂ ਗਲਲੇ ਕਨੈ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਨੇ ਦੇ ਬਜਾਏ ਦੁਖੀ ਹੋਂਦੀ ਜਾ ਕਰਦੀ ਹੀ। ਜਿ'ਧਾਂ-ਜਿ'ਧਾਂ ਓਹ ਤਸੀ ਪਾਰ ਭਰੋਚੇ ਤੁਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ, ਤਸੀ ਅਪਨੇ ਜਾਲ ਚ ਫਸਾਨੇ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦਾ, ਤਾਂਧਾਂ-ਤਾਂਧਾਂ ਗੈ ਰਾਨੋ ਗੀ ਹੋਰ ਮਤਾ ਕ੍ਰਿਧ ਆਂਦਾ ਚਲਦਾ। ਜਿਸਲੈ ਦੇਬਗਿਰੀ ਮਤਿਆਂ ਗੈ ਚਾਪਲੂਸੀ ਆਹਲਿਆਂ ਗਲਲਾਂ ਕਰਨ ਲਗਾ ਤਾਂ ਓਹ ਬਡੀ ਕਰਖਤ ਅਭਾਜ ਕਨੈ ਆਖਨ ਲਗੀ-'ਗੁਰੂਆ, ਤੁਂ ਏਹ ਕੇਹ ਆਖਾ ਕਰਨਾ ਏਂ? ਤੇਰਿਧੈਂ ਗਲਲੋਂ ਕੋਲਾ ਬਿੜੀਆਂ ਏ ਜੇ ਤੁਂ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਨੇਈ ਕੋਈ ਚੰਡਾਲ ਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਏਂ। ਤੇਰੇ ਦਿਲੈ ਚ ਪਾਪ ਏ ਤੇ ਇਸੈ ਕਰੀ ਹੂਨ ਤੇਰਿਧੈਂ ਅਕਖੀਂ ਪਰਾ ਸਾਧੁਪਨੇ ਦਾ ਪਰਦਾ ਹਟਦਾ ਸੇਹੀ ਹੋਆ ਕਰਦਾ ਏ। ਹੂਨ ਤੂਂ ਮਿਗੀ ਬਾਬਾ ਨੇਈ ਬਲਕੇ ਇਕ ਬਦਮਾਸ਼ ਤੇ ਸ਼ਤਾਨ ਨਜ਼ਰੀ ਆਵਾ ਕਰਨਾ ਏਂ।'

'ਹਟ ਪਿਛੋਂ ਦੁਸ਼ਟਾ, ਮੇਰੇ ਕਨੈ ਮਤ ਛਹੋਡ। ਮਿਗੀ ਹਤਥ ਲਾਯਾ ਤਾਂ ਇਸੈ ਖੜ੍ਹਾ ਦਾ ਪਥਰ ਚੁਕਿਕਾਈ ਤੋਰੈ ਸਿਰੈ ਪਰ ਇ'ਧਾਂ ਮਾਰਡ ਜੇ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪਕਖਰੂ ਸਿਕੈਂਡੈਂ ਚ ਤੁਡੂਰੀ ਜਾਂਡਨ।'

ਰਾਨੋ ਏਹ ਆਖਦੀ ਗੈ ਫੁਫ਼੍ਰੀ-ਫੁਫ਼੍ਰੀ ਰੋਨ ਲਗੀ ਪੇਈ ਤੇ ਰੋਂਦੀ-ਰੋਂਦੀ ਪਹੀ ਆਖਨ ਲਗੀ- 'ਚੰਡਾਲਾ, ਤੁਂ ਪੱਧ ਬਾਰੈ ਸਾਡੇ ਗ੍ਰਾਂ ਰੇਹਾ। ਸਾਡੇ ਗ੍ਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕੋਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਘਰੈ ਆਹਲੋਂ ਤੇਰੀ ਖੂਬ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਤੁਗੀ ਖੂਬ ਖਲਾਂਦੇ-ਪਲਾਂਦੇ ਰੇਹ, ਤੇ ਤੇਰੀ ਗਲਲੇ ਚੁ ਇਨੇ ਭਰਮੋਈ ਗੇ ਹੈ ਜੇ ਤਾਂਨੇਂਗੀ ਤੇਰੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਦੇ ਬਾਰੇ ਚ ਕੋਈ ਸ਼ਕ ਗੈ ਨੇਈ ਹਾ ਰੇਹਦਾ। ਓਹ ਤੁਗੀ ਸ਼ਵੇਈ ਸਾਧੂ ਸਮਝਿਆਈ ਗੈ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰੇਹ। ਤਾਂਨੇਂਗੀ ਕੇਹ ਪਤਾ ਹਾ ਜੇ ਤੁਂ ਇਨ੍ਹਾ ਖਤਰਨਾਕ ਖੱਡਾਪਾ ਸਾਧੀ ਏਂ। ਤੁਂ ਇਨ੍ਹਾ ਬੇਈਮਾਨ ਨਿਕਲੇਆ ਜੇ ਮਿਗੀ ਕੋਈ ਬੂਟੀ ਧੋਖੈ ਕਨੈ ਪਤਾ ਨੇਈ ਚਰਣੈਮੁਤ ਚ ਪਾਇਥੈ ਜਾਂ ਕਡਾਹ ਬਗੈਰਾ ਨਕੇਦ ਚ ਪਾਇਥੈ ਖਲਾਇਥੈ ਪਾਗਲ ਜਨ ਬਨਾਇਥੈ ਇ'ਧਾਂ ਨਸਾਈ ਲੇਈ ਆਯਾ। ਲਾਨਤ ਏ ਮੋਆ ਤੇਰੇ ਬਾਵੇਪਨ ਗੀ।'

ਇਕਕੈ ਸਾਹ ਕਨੈ ਇਨ੍ਹਾ ਆਖਿਧੈ ਓਹ ਦੁਸਕੀ-ਦੁਸਕੀ ਰੋਨ ਲਗੀ ਪੇਈ ਹੀ। ਓਹ ਰੋਨੇ-ਦੁਸਕੇਨੇ ਦੇ ਕਨੈ-ਕਨੈ ਬਦੂੰਹੀ-ਬਦੂੰਹੀ ਦੇਬਗਿਰੀ ਗੀ ਗਲੀ ਬੀ ਕਿਛੀ ਜਾ ਕਰਦੀ ਹੀ ਤੇ ਕਨੈ ਰੋਆ ਬੀ ਕਰਦੀ ਹੀ। ਤਸੀ ਤਸ ਉਪਰ ਬਡਾ ਰੋਹ ਚੰਡਾ ਕਰਦਾ ਹਾ, ਪਰ ਤਸ ਘੋਰ ਬਨੈ ਚ ਬੇ-ਸ਼ਹਾਰਾ ਹੋਨੇ ਕਰੀ ਜੋਰੈ

ਕਨੈ ਕਰਲਾਈ ਬੀ ਨੇਈ ਸਕਦੀ ਤੇ ਨਾਂ ਗੈ ਕੁਤੈ ਪਾਸੱਥੈ ਨਸ਼ੀ ਗੈ ਸਕਦੀ ਹੀ। ਭਾਏਂ ਓਹ ਖੂਬ ਹਫ਼ੂ-ਕਟੀ ਜਿਵਾਨ ਕੁਡੀ ਹੀ, ਪਰ ਉਸਲੈ ਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਜਾਲੈ ਚ ਫਸੀ ਦੀ ਸ਼ੇਰਨੀ ਆਹਲੀ ਲੇਖਾ ਹੀ। ਜਿਸਲੈ ਉਸਦਾ ਦੁਸਕਨਾ ਬਿੰਦ ਘਟੇਆ ਤਾਂ ਦੇਬਗਿਰੀ ਤਸੀ ਸਮਝਾਨੇ ਦੀ ਫਹੀ ਨਾਕਾਮ ਕੋਸ਼ਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਆਖਨ ਲਗਾ— ‘ਪਾਰੀ ਰਾਨੋ, ਮੈਂ ਜੇ ਕਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਐ ਸਭ ਤੇਰੇ ਭਲੈ ਆਸਤੈ ਗੈ ਕੀਤਾ ਐ। ਅਜੈ ਥਮਾਂ ਪੱਧ ਬਾਰੈ ਪੈਹਲੈ ਜਿਸਲੈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੈ ਗ੍ਰਾਂ ਆਯਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਉਸਲੈ ਤੂਂ ਇਕ ਮੂਸਮ ਤੇ ਅਲਲਢ ਕੁਡੀ ਹੀ, ਪਰ ਤੇਰੇ ਨੌਖੈ ਛਲੈਪੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨੈ ਤੁਹਾਡੈ ਗੈ ਗੈਹਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਈ ਦਿਤਾ ਹਾ। ਸਚ ਆਕਥਾ ਕਰਨਾ ਦੱਸੇਂ ਬਾਰੈ ਦੀ ਲੌਹਕੀ ਬਰੇਸਾ ਚ ਬੀ ਤੂਂ ਮਿਗੀ ਰੂਪੇ ਦੀ ਦੇਵੀ ਲਭਨ ਲਗੀ ਪੇਈ ਹੀ। ਉਸਲੈ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਉਸ ਰੂਪ ਚ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਯੌਵਨ ਭਰੋਚੀ ਕੁਡੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਿਧੈ ਅਪਨੇ ਅਨੰਦਰ ਇਕ ਅਜੀਬ ਹਰਕਤ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਲਗੀ ਪੇਆ ਹਾ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾ ਜੇ ਤੇਰੇ ਜਨੇਹੀ ਸੁਨਦਰੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬੀ ਨੇਈ ਐ। ਮੁਖਸਰ ਗਲਲ ਏਹ ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਲੈ ਤੇਰੇ ਰੂਪ ਚ ਇਕ ਸੁਰ੍ਗੀ ਅਪ੍ਸਰਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਲਗੀ ਪੇਆ ਹਾ। ਮੈਂ ਉਸਲੈ ਤੁਗੀ ਕੰਝਕ ਪ੍ਰੂਜਦੇ ਮੈਕੇ ਜਿਸਲੈ ਤੇਰੇ ਸੰਕਖ ਮਰ-ਮਰ ਆਹਲਾ ਲੇਖਾ ਗੋਰੇ-ਚਿਟ੍ਟੇ ਪੈਂਗੀ ਛੁਂਹਦਾ ਹਾ ਤਾਂ ਅਪਨੇ ਅਨੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੈਰੈਂਟ ਜਨ ਮੈਸੂਸਦਾ ਹਾ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਤੁਝੈਂ ਬਣਿਧੈਂ ਗੈ ਤੁਗੀ ਘੋਟਿਧੈ ਗਲੈ ਕਨੈ ਲਾਨੇ ਆਸਤੇ ਤਰਸੀ ਜਂਦਾ ਹਾ।

‘ਰਾਨੋ, ਸਚ ਮਨੇਆਂ ਮੈਂ ਉਸਲੈ ਅਪਨੇ ਆਪੇ ਗੀ ਬਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਸਮਹੈਲੀ ਸਕੇਅਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨੇ ਥਮਾਂ ਲੇਇਧੈ ਜਿ’ਯਾਂ-ਜਿ’ਯਾਂ ਤੇਰਾ ਯੌਵਨ ਨਿਖਰਦਾ-ਉਭਰਦਾ ਗੇਆ ਤਾਂਅ-ਤਾਂਅ ਗੈ ਮੈਂ ਬੀ ਤੈਨੂ ਪਾਨੇ ਆਸਤੈ ਜਤਨ ਕਰਨ ਲਗੀ ਪੇਆ ਸੀ। ਏਹ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼-ਕਿਸਮੀ ਸੀ ਜੇ ਆਸਤਾ-ਆਸਤਾ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਚਰ ਬਾਲੇਆਂ ਦਾ ਤੇ ਸਭਨੀਂ ਗ੍ਰਾਂ ਬਾਸਿਧੈ ਦਾ ਬਿਂਬਾਸ ਜਿਤਨ ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗੇਆ ਸੀ। ਓਹ ਸਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਉਚ ਕੋਟੀ ਦਾ ਮਹਾਤਮਾ ਸਮਝੀ ਕਰੀ ਪ੍ਰੂਜਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ ਸਭਨੀਂ ਦਾ ਪ੍ਰੁਜ ਹੋਂਦਾ ਹੋਆ ਬੀ ਤੇਰਾ ਤੇ ਮੈਂ ਦਾਸ ਗੈ ਬਨੇਆ ਰੇਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਥ ਕੁਛ ਭੁਲਲ ਕੇ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਤੇਰੀ ਸਾਧਨਾ ਬਿਚ ਗੈ ਲੀਨ ਹੋ ਗੇਆ ਸੀ। ਉਸਲੈ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰੂਜਾ-ਪਾਠ ਸਿਫ ਦਿਖਾਬਾ ਗੈ ਰੇਹ ਗੇਆ ਸੀ। ਤੇਰੀ ਮੂਰਤ ਮੇਰੇ ਮਨ ਬਿਚ ਪਕਕੀ ਚਾਲਲੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਹੋਈ ਗੇਈ ਸੀ। ਉਸਲੈ ਮੈਂ ਉਸ ਬਡੀ ਦੀ ਬਡੇ ਉਤਾਬਲੇਪਨ ਕਨੈ ਨਿਹਾਲਪਾ ਬਿਚ ਸੀ ਜਿਸਲੈ ਤੈਨੂੰ ਘੋਟ ਕੇ ਗਲ ਕਨੈ ਲਾ ਸਕਾਂ। ਮੇਰਿਧਾਂ ਬਾਹਮਾਂ ਮਹੇਸ਼ਾਂ ਮੈਨੂੰ ਡਛਲ-ਡਛਲ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਅਪਨੇ ਕਲਾਬੇ ਬਿਚ ਲਾਨ ਬਾਸਤੈ ਤਡਫਦਿਧਾਂ ਸਨ। ਜਿਸਲੈ ਮੇਰੇ ਆਸਤੈ ਦੁਧਧ ਲੈਈ ਕੇ ਤੇਰੇ ਔਨੈ ਦਾ ਬਕਤ ਹੋਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਭੈ ਕਮਮ ਤੇ ਜਪ-ਤਪ ਭੁਲਾ ਕੇ ਤੇਰੇ ਰਸ਼ੇ ਦਿਕਖਨ ਲਗੀ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੂਜਾ-ਪਾਠ, ਜਪ-ਤਪ ਛੁਡਕ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਨ ਦੇ ਅਨੰਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ, ਭਰਤੀ ਉਪਰ ਤੇ ਗਾਸੈ ਉਪਰ ਬਸ ਤੇਰੀ ਮੂਰਤ ਗੈ ਲਭਨ ਲਗ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਸਲੈ ਮੈਨੂੰ ਇਧੈ ਸੇਹੀ ਹੋਂਦਾ ਸੀ ਜੇ ਮੇਰਾ ਤੂਂ ਗੈ ਇਸ਼ਟ ਐ ਤੇ ਤੂਂ ਗੈ ਭੰਗਵਾਨ ਐ ਜੇਹਡਾ ਮੇਰੇ ਅਗੈਂ ਸਾਕਾਤੁ ਖਡੋਤੇ ਦਾ ਐ। ਉਸਲੈ ਇਧੈ ਬੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਸੀ ਜੇ ਖ਼ਬਰੈ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਜੀਵਨਕਾਲ ਬਿਚ ਅਪਨੀ ਬਨਾਵ ਸਕਨ ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਬੀ ਹੋ ਸਕਾਂਗਾ ਕੇ ਨੇਈ। ਪਰ ਉਸਲੈ ਏਹ ਸੋਚਦਾ ਹੋਆ ਮਨ ਬਿਚ ਰਾਹਤ ਬੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਿਛਲੇ ਭੀਂਹੈਂ ਥਮਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਾਯਦ ਤੈਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਬਾਸਤੈ ਖੇਹ ਛਾਨ ਰੇਅਂ। ਕਲ ਖੁਸ਼ ਕਿਸਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਓਹ ਦਿਨ ਆਈ ਗੇਆ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਉਸ ਘਰ ਤੋਂ ਕਿਛੀ ਕੇ ਲੇਔਨ ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗੇਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਸਤੈ ਰਾਨੋ, ਹੂਨ ਅਸ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਥੀ ਆਂ। ਰਾਨੋ, ਮੇਰੀ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਬਰਦਾਨ ਦੇ ਦੇ। ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਬਿਚ ਭਿਖ

ਪਾ ਦੇ ਰਾਨੋ, ਏਹ ਭਿਖਾਰੀ ਤੇਰੇ ਸਾਮਨੈ ਹਤਥ ਬਾਨੁ ਕੇ ਖੜਾ ਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਂ ਟੁਕਰਾਈ ਰਾਨੋ, ਮੇਰੀ ਏਹੋ ਪ੍ਰਾਂਥਨਾ ਏ ਤੇਰੇ ਅਗੈਂ।

ਇਧੈ ਆਖਦਾ-ਆਖਦਾ ਦੇਬਗਿਰੀ ਭਾਵਕ ਹੋਇਧੈ ਕਾਮਾਸਕਤ ਹੋਈ ਗੇਆ ਹਾ। ਉਸਲੈ ਉਸੀ ਕੁਸੈ ਦਾ ਬੀ ਡਰ, ਭੈਡ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਨੇਈ ਹੀ ਰੇਹਦੀ। ਉਸੈ ਹਾਲਤੀ ਚ ਉਨ ਅਪਨੇ ਝੋਲੇ ਕਿਚਾ ਇਕ ਦੇਸੀ ਸ਼ਰਾਬੇ ਦੀ ਬੋਤਲ ਕਿਛੀ ਤੇ ਕਨੈ ਇਕ ਸ਼ੀਸੇ ਦਾ ਗਲਾਸ ਬੀ। ਉਨ ਗਲਾਸੈ ਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪਾਈ ਤੇ ਕਿਸ਼ ਮੈਂਤਰਜਨ ਪਫ਼ਨੇ ਦਾ ਸਵਾਂਗ ਰਚਿਧੈ ਗਲਾਸ ਰਾਨੋ ਦੇ ਪਾਸੈ ਕਰਦਾ ਹੋਆ ਆਖਨ ਲਗਾ— ‘ਰਾਨੋ, ਮੇਰੀ ਰਾਨੋ, ਸ਼ਹਾਰ ਕਰ। ਲੈ ਥੋਡੀ ਦੁਆ ਪੀ ਲੈ। ਇਸ ਕਨੈ ਤੇਰੀ ਸੇਹਤ ਠੀਕ ਰੈਹਗ। ਏਹ ਦਿਕਖ ਮੈਂ ਬੀ ਪਿਧਾ ਕਰਨਾ।’ ਏਹ ਆਖਦੇ-ਆਖਦੇ ਉਨ ਪੈਹਲੈ ਉਸ ਗਲਾਸੇ ਚਾ ਕੋਈ-ਦੱਙ ਬੁਟ ਅਧੂ ਭਰੇ ਤੇ ਪਫੀ ਝਾਣ ਗਲਾਸ ਰਾਨੋ ਦੇ ਆਂਠੇਂ ਉਪਰ ਰਖਿਆ ਦਿਜਾ। ਰਾਨੋ ਨੇ ਅਪਨੀ ਆਰਕਾ ਕਨੈ ਨੇਹੀ ਠੋਕਰ ਮਾਰੀ ਜੇ ਗਲਾਸ ਉਛਲਿਧੈ ਇਕ ਪਤਥਰੈ ਪਰ ਪੇਆ ਤੇ ਫਿੰਗਰਾ-ਫਿੰਗਰਾ ਹੋਈ ਗੇਆ।

‘ਬਾਬਾ, ਤੂਂ ਮੈਰੇ ਮੂਹੈ ਕਨੈ ਏਹ ਕਨੇਹੀ ਮੁਸ਼ਕਾ ਆਹਲੀ ਦੁਆਈ ਲਾਈ ਏ। ਹੁੰ-ਹੁੰ, ਥੂ-ਥੂ ਕਨੇਹੀ ਗਨ੍ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਾ ਆਹਲੀ ਦੁਆਈ ਏ। ਆਖਦਾ ਬਡੀ ਸ਼ੈਲ ਦੁਆਈ ਏ। ਸ਼ਰਮ ਨੇਈ ਔਂਦੀ ਇਸੀ ਝੂਠ ਬੋਲਦੇ ਗੀ। ਮੋਆ ਪਤਾ ਨੇਈ ਤੂਂ ਕੇਹ-ਕੇਹ ਕਨੀਤੀ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਾ ਕਰਨਾ ਏਂ। ਚੰਗ ਬਾਬਾ ਏਂ ਤੂਂ। ਕਲਲ ਬੀ ਮੋਆ ਪਤਾ ਨਿਂ ਮਿਗੀ ਕੇਹ ਖਲਾਇਧੈ ਮਤੂ ਬਨਾਇਧੈ ਅਪਨੇ ਪਿਛੌ-ਪਿਛੌ ਬਿਲਲੀ ਜਨ ਬਨਾਇਧੈ ਇਤ੍ਥੈ ਤਕ ਲੇਈ ਆਧਾ।’ ਉਸਲੈ ਰਾਨੋ ਦਾ ਰੋਹ ਗ੍ਰਾਸੈ ਗੀ ਛੁਹਾ ਕਰਦਾ ਹਾ। ਓਹ ਦੇਬਗਿਰੀ ਗੀ ਸੌ-ਸੌ ਗਲੀ ਕਿਛੀ ਜਾ ਕਰਦੀ ਹੀ। ‘ਮੋਆ, ਤੂਂ ਕਨੇਹਾ ਗੁਰੂ ਏਂ? ਤੂਂ ਮਿਗੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਘੈਰ ਆਹਲੋਂ ਗੀ ਤੇ ਗ੍ਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕੋਂ ਗੀ ਕੇਹ ਗੁਰੂ-ਮੈਂਤਰ ਦਿਜਾ ਹਾ। ਮੋਆ, ਤੂਂ ਤੇ ਬਡਾ ਚਲਤਰ ਹਤਥ ਏਂ। ਅਗ ਲਾਗੇ ਤੇਰੇ ਨੇਹ ਗੁਰਮੈਂਤਰ ਗੀ ਮੋਆ ਕੰਜ਼ਰਾ, ਤੂਂ ਤੇ ਬਡਾ ਬੇਈਮਾਨ ਏਂ।’ ਰਾਨੋ ਫ਼ਹੀ ਫੁਟੀ-ਫੁਟੀ ਰੋਨ ਲਗੀ ਪੇਈ ਹੀ। ਉਸਲੈ ਦੇਬਗਿਰੀ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੇ ਦੀ ਬੋਤਲ ਅਪਨੇ ਮੂਹੈ ਕਨੈ ਲਾਈ ਤੇ ਬਡੇ ਇਤਮੀਨਾਨ ਕਨੈ ਬੋਤਲੀ ਚਾ ਚੌਥਾ ਹਿਸਸਾ ਸ਼ਰਾਬ ਗਟ-ਗਟ ਕਰਿਧੈ ਪੀ ਗੇਆ ਤੇ ਪਫੀ ਉਨ ਬੋਤਲ ਖ਼ਬੈ ਹਤਥ ਪਕਿਡੀਧੈ ਇਸਕਾ ਕਰਦੀ ਰਾਨੀ ਗੀ ਇਕ ਝਾਡੇ ਕੇ ਕਨੈ ਪਿਟੀ ਦੇ ਭਾਰ ਸੁਟਿਧੈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪੱਟੇ ਉਪਰ ਬੇਹਿਧੈ ਉਸੀ ਅਪਨੇ ਸਜੇ ਹਤਥ ਕਨੈ ਪਕਿਡੀਧੈ ਖ਼ਬੈ ਹਤਥ ਪਕਡੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਪੈਹਲੋਂ ਉਸਦੇ ਮੂਹੈ ਕਨੈ ਛੁਆਈ ਤੇ ਪਫੀ ਬਾਕੀ ਸ਼ਰਾਬ ਬੀ ਗਟ-ਗਟ ਕਰਿਧੈ ਪੀ ਗੇਆ। ਪਫੀ ਉਨ ਬੋਤਲਾ ਗੀ ਛੱਡ੍ਹੁ ਕਰਾਇਧੈ ਦੂਰ ਸੁਟੇਆ ਤੇ ਖਿਡ-ਖਿਡ ਕਰਿਧੈ ਹਸਦਾ ਹੋਆ ਆਖਨ ਲਗਾ—‘ਮੈਂ ਪਹਾਡੇ ਦੀ ਹੂਹਾ ਦਾ ਰਾਜਾ ਆਂ।’

ਅਜ ਮੇਰਾ ਸਾਧੁਪਨਾ ਸਾਫਲ ਹੋਈ ਗੇਆ ਏ। ਮੇਰੀ ਤਪਸਥਾ ਫਲ ਲੇਅਈ ਏ। ਮੇਰਾ ਜਨੇਹਾ ਅਜ ਕੁਨੈ ਏ? ਮੈਂ ਪਹਾਡੇਂ ਚਾ ਬਥਹੇਰਿਆਂ ਹੂਹਾਂ ਆਂਦਿਆਂ ਪਰ ਰਾਨੋ ਦਾ ਮਕਾਬਲਾ ਨੇਈ। ਹਾ...ਹਾ...ਹਾ...। ਰਾਨੋ, ਬੋਲ ਤੂਂ ਹੂਨ, ਤੂਂ ਮੇਰੀ ਏਂ ਨਾਂ? ਏਹ ਆਖਿਧੈ ਓਹ ਜਿ’ਯਾਂ ਰਾਨੋ ਦੇ ਮੂਹੈ ਪਾਸੈ ਝੂਕੇਆ ਹਾ ਰਾਨੋ ਨੇ ਜੋਏ ਕਨੈ ਇਕ ਨਿਹਾ ਝਾਟਕਾ ਦਿਜਾ ਜੇ ਉਸਦਾ ਸਜਾ ਹਤਥ ਦੇਬਗਿਰੀ ਦੀ ਪਕਡ ਥਮਾਂ ਛੁਡਕੀ ਗੇਆ ਤੇ ਉਸ ਕਨੈ ਉਨ ਇਕ ਨੇਹੀ ਕਸਿਸਥੈ ਉਸਦੇ ਮੂਹੈ ਪਰ ਚੰਡੁ ਮਾਰੀ ਜਿਸ ਕਨੈ ਦੇਬਗਿਰੀ ਇਕ ਪਾਸੈ ਉਂਥੈ ਮੂਹੈ ਦੇ ਭਾਰ ਪੇਈ ਗੇਆ ਤੇ ਰਾਨੋ ਝਾਟ ਉਟਠੀ ਖਡੋਤੀ ਤੇ ਤਮਾਸਿਧੈ ਆਖਨ ਲਗੀ— ‘ਮੋਆ ਗੁਰੂਆ, ਤੂਂ ਕੇਹ ਸਮਝੇਦਾ ਏ ਹੋਰਨੈ ਬੀ ਕੋਈ ਕਚਿਧਾਂ ਗੋਲਿਆਂ ਨੇਈ ਨ ਖੇਡੀਧੈ ਦਿਧਾਂ। ਮੈਂ ਬੀ ਡੋਗਰੀ ਠਕਰੈਨੀ

ਪੀਡ ਹੋਂਦ। ਅਸ ਚਿਤ਼ਰੋਂ ਤੇ ਰਿਛੋਂ ਕਨੈ ਮਕਾਬਲਾ ਕਰੀ ਲੈਨੇਆਂ ਤੁੰ ਕੁਸ ਬਾਗੇ ਦੀ ਮੂਲੀ ਹੋਏ। ਫਨੀਤਿਆ, ਸਭਿਨੀ ਦਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੋਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਸ਼ਰੈ ਤੁਗੀ ਕਦੇ ਮਾਫ ਨੇਈ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹੇ ਤੇਰਿਧੋਂ ਕਨੀਤੋਂ ਤੇ ਪਖ਼ਿੰਡੀਪਨੇ ਦੀ ਤੁਗੀ ਜਰੂਰ ਸ'ਜਾ ਦੇਨੀ ਹੈ। ਮਿਗੀ ਚੁਪ ਕਰਿਧੈ ਮੇਰੈ ਘਰ ਪਯਾਈ ਦੇ ਨੇਈ ਤਾਂ ਦਿਕਖੀ ਲੇਅਂ ਮਜਾ ਅਪਨਿਧੋਂ ਵੱਖੋਂ ਹਰਕਤੋਂ ਦਾ। ਇੱਨਾ ਆਖਦੀ ਗੈ ਰਾਨੇ ਉਸ ਵਿਆਵਾਨ ਜਾਂਗਲੈ ਪਾਸ੍ਥੈ ਆਪ ਸੁਆਹੀ ਟ੍ਰੈਡੀ ਪੇਈ ਹੈ। ਉਸੈ ਕੋਲ ਗੈ ਝਾਡਿਧੋਂ ਚ ਛਾਪੇ ਦੇ ਨਿਕਕੂ ਨੇ ਦਬਾਨ ਚੰਦੇ ਗੀ ਬਲਲੈਂ-ਬਲਲੈਂ ਆਖੇਅ- 'ਭਇਆ, ਹੂਨ ਮੌਕਾ ਵੱਖੋਂ ਇਸ ਬਚਾਰੀ ਗੀ ਬਚਾਨੇ ਦਾ। ਇਸ ਜਾਡੇ ਚ ਕੁਤੈ ਭੁਲਲੀ ਗੇਈ ਜਾਂ ਕੁਸੈ ਜਾਂਗਲੀ ਜਾਨਕਰੋਂ ਦੇ ਝਾਤੇ ਚਡੀ ਗੇਈ ਤਾਂ ਬਚਨ ਨੀਂ ਲਗੀ।'

ਦਵਾਨ ਚਨਦ ਆਖਨ ਲਗਾ-'ਬਿੰਦ ਸ਼ਬਦ ਕਰੋ ਇਸ ਸ਼ਾਰਾਬੀ ਬਾਬੇ ਦਾ ਤਮਾਸਾ ਤੇ ਦਿਕਖੋ ਭਲਾ ਹੂਨ ਕੇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ?'

'ਏਹ ਹੂਨ ਸਾਡੇ ਥਮਾਂ ਜੰਦਾ ਨਸ਼ਿਧੈ ਜਾਈ ਨਿੰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਕੁਕਰੋਂ ਦੀ ਸ'ਜਾ ਤੇ ਇਸੀ ਮਿਲਨੀ ਹੈ।'

ਤੰਦੀ ਤੌਨੀ ਦੀ ਅਜੇਂ ਕਾਨਾ ਫੂਸੀ ਚਲਾ ਗੈ ਕਰਦੀ ਹੀ ਜੇ ਤ'ਨੋਂ ਦਿਕਖੇਆ ਜੇ ਦੇਬਗਿਰੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਝੋਲੇ ਚਾ ਇਕ ਛੁਰਾ ਕਡਫੇਆ ਤੇ ਰਾਨੇ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਕ੍ਰੈਡੀ ਪੇਅਾ ਤੇ ਕਿਸ਼ ਮਿਣਟੈਂ ਚ ਗੈ ਰਾਨੇ ਗੀ ਰੋਂਦਿਧੈ ਗੀ ਕਲਾਬੇ ਚ ਪਾਇਧੈ ਉਸੈ ਥਾਹਰੈ ਪਰ ਚੁਕਿਧੈ ਲੇਈ ਆਯਾ, ਤੇ ਆਖਨ ਲਗਾ- 'ਰਾਨੇ, ਤੁੰ ਕੇਹ ਸਮਝੇਆ ਹੈ ? ਮੇਰੇ ਕੋਲਾ ਹੂਨ ਤੁੰ ਬਚਿਧੈ ਕੁਤੈ ਨੇਈ ਜਾਈ ਸਕਦੀ। ਹੂਨ ਤੁਗੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲਾ ਇੱਨਦਰ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬੀ ਬਚਾਈ ਨੇਈ ਸਕਦੇ। ਹੋਰ ਕੁਸੈ ਦੀ ਤੇ ਗੱਲ ਗੈ ਨੇਈ। ਕਨ੍ਨ ਖੋਹਲਿਲੈ ਸੁਨੀ ਲੈ। ਹੂਨ ਜਾਂ ਤੇ ਤੁਗੀ ਮੇਰੀ ਰਾਨੀ ਬਨਨਾ ਪੈਂਗ ਜਾਂ ਇਸ ਛੁਰੇ ਦੀ ਭੁਕਖ ਮਟਾਨੀ ਪੈਂਗ। ਮਿਗੀ ਸਮਝ ਨੇਈ ਔਂਦੀ ਜੇ ਤੁੰ ਹੂਨ ਬੀ ਇਸ ਸਚਾਈ ਗੀ ਕੀ ਨੇਈ ਸਮਝੀ ਸਕਾ ਕੁਰਦੀ। ਮੈਂ ਤੁਗੀ ਉਸ ਗ੍ਰਾਂ ਦੇ ਗੱਦੇ ਮੱਹੌਲ ਬਿਚਾ ਕਡਫੇਆ ਤੇ ਇੱਨਾ ਬਧਿਧੈ ਸੂਟ ਤੇ ਸਲੀਪਰ ਲੇਈ ਦਿਤੇ ਤੇ ਏਹ ਦਿਕਖ ਲੈ ਨੋਟੈਂ ਦੀ ਥ'ਬੀ ਬੀ ਤੇਰੇ ਲੇਈ ਗੈ ਰੱਖਖੀ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਤੁੰ ਫਹੀ ਬੀ ਅਪਨੀ ਗੈ ਚਲਾਈ ਜਾ ਕਰਦੀ ਹੈਂ। ਜਾਡ ਭਲਾ ਕੇਹਡੈ ਪਾਸੈ ਜਨੀ ਹੈਂ। ਮੈਂ ਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੁੰਡਾ ਆਂ। ਹੂਨ ਮੈਂ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਆਂ ਤੇ ਨਾਂ ਗੈ ਬਾਬਾ ਤੇ ਨਾਂ ਗੈ ਦੇਬਗਿਰੀ।'

'ਹੂਨ ਮੈਂ ਰਾਨੇ ਦਾ ਆਸ਼ਕ ਆਂ। ਆਸ਼ਕ ਬੀ ਰਾਜੇ ਆਹਲਾ ਲੇਖਾ ਤੇ ਤੁੰ ਏਂ ਮੇਰੀ ਹੀਰ।' ਦੇਬਗਿਰੀ ਤੱਥ ਸ਼ਰਾਬੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾ ਅਪਨਾ ਪਲ-ਪਲ ਦੇ ਬਾਦ ਗਲਬਾ ਪਾਈ ਜਾ ਕਰਦਾ ਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਨੇ ਗੀ ਝਾਣ੍ਹ ਅਪਨੇ ਕਲਾਬੇ ਚ ਲੇਖਿਧੈ ਚੁਕਕੀ ਲੇਆ ਤੇ ਇਕ ਭੌਂਕਰ ਜਨੇਹੀ ਹੱਸੀ ਹਸਦਾ ਹੋਆ ਆਖਨ ਲਗਾ- 'ਅਸ ਬਾਬੇ ਹੋਨੇ ਆਂ। ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਚੈ ਤਾਂ ਸ਼ੀਰਬਾਦ ਕਨੈ ਲੌਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਾ-ਮਾਲ ਕਰੀ ਦਿੱਨੇਆਂ ਤੇ ਨਰਾਜ ਹੋਚੈ ਤਾਂ ਸ਼ਾਪ ਕਨੈ ਤ'ਨੋਂਗੀ ਜੁਆਡੀ ਬੀ ਦਿੱਨੇਆਂ।'

ਏਹ ਆਖਿਧੈ ਓਹ ਬਡੇ ਸਸ਼ਾਨੇਪਨ ਕਨੈ ਹਸਸੀ ਜਾ ਕਰਦਾ ਹਾ। ਰਾਨੇ ਚੀਖਾਂ ਮਾਰੀ-ਮਾਰੀ ਰੋਆ ਕਰਦੀ ਹੀ। ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤਿਧੁਨ ਕਨੈ ਇਧਾਂ ਸੇਹੀ ਹੋਂਦਾ ਹਾ ਜੇ ਉਸ ਬਨੈ ਦੇ ਰੁਕਖ-ਬੂਹਟੇ, ਪਤਥਰ-ਬਟੇ, ਤੇ ਪਕਖਰੁ-ਪਖੇਰੁ ਉਸਦਿਧੋਂ ਚੀਖੋਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਆ ਕਰਦੇ ਨ। ਓਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਗੀ ਪੁਕਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਤ੍ਰਾਹ ਕਨੈ ਇਧਾਂ ਸੈਹਮੀ ਗੇਦੀ ਹੀ ਜਿ'ਧਾਂ ਹਰਣੀ ਸ਼ਕਾਰੀ ਕੁਤੇ ਕੋਲਾ ਭਰਿਧੈ ਸੈਹਮੀ ਜੰਦੀ ਹੈ।

ਕਿਸ਼ ਖਿਨੋ ਪਰੈਂਤ ਬਾਬਾ ਦੇਬਗਿਰੀ ਪਹੀ ਇਕ ਭੁਕਖੇ ਕੁਤੇ ਆਹਲਾ ਲੇਖਾ ਰਾਨੀ ਤੱਥ ਝਾਪਟੀ ਪੇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੌਰੈ ਕਨੈ ਉਸਦੀ ਖਾਖ ਪਰ ਜੌਰੈ ਦੀ ਚੁ'ਮੀ ਮਾਰੀ ਜੇਹਡੀ ਅਸਲ ਚ ਚੁ'ਮੀ ਨੇਈ ਬਲਕੇ ਟਕਕ ਹੈ ਹਾ ਜਿਸਦੇ ਕਨੈ ਬੇਬਸ ਰਾਨੇ ਦੇ ਮੂੰਹੈਂ ਪਰ ਉਸਦੇ ਰਾਖਸੀ ਦੰਦੇ ਦੇ ਨਸ਼ਾਨ ਪੇਈ ਗੇ ਹੈ। ਉਸ ਕਨੈ ਰਾਨੇ ਜੌਰੈ ਕਨੈ ਕਰਲਾਈ ਉਟਠੀ ਹੀ ਤੇ ਕਨੈ-ਕਨੈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਗੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਜਾ ਕਰਦੀ ਹੀ- 'ਹੈ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਮਿਗੀ ਇਸ ਰਾਖਸੈ ਕੋਲਾ ਬਚਾਈ ਲੈ ਜਾਂ ਅਪਨੇ ਕੋਲ ਸਵੀਂ ਲੈ। ਹੈ ਪਰਮੇਸ਼ਸ਼ਰਾ, ਮੇਰੀ ਇੱਤ ਬਚਾਈ ਲੈ। ਇਸਲੈ ਤੇਰੇ ਸੁਆਡ ਇਸ ਜਾਂਗਲੈ ਚ ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਖਵਾਲਾ ਨੇਈ ਹੈ।

ਰਾਨੇ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਕਨੈ ਗੈ ਉਸਦੇ ਚ ਪਤਾ ਨੇਈ ਕੇਹ ਸ਼ਕਿਤ ਆਈ ਗੇਈ ਜੇ ਓਹ ਇਕ ਦਮ ਤੁਥਲੀ ਪੇਈ ਤੇ ਦੇਬਗਿਰੀ ਗੀ ਅਪਨੇ ਸਜੈ ਪੈਰੈ ਕਨੈ ਨੇਹਾ ਠੁੱਡਾ ਮਾਰੇਆ ਜੇ ਓਹ ਝਣਟ ਥਾਡੁ ਚਾਰੈ ਢੇਈ ਪੇਆ, ਪਰ ਉਸੈ ਲੈ ਉਟਿਠੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਨੇ ਦਾ ਤ'ਧੈ ਪੈਰ ਜੌਰੈ ਨੇ ਪਕਡੀ ਲੇਆ ਤੇ ਕਨੈ ਗੈ ਉਸਗੀ ਇਕ ਜੌਰੈ ਦਾ ਨੇਹਾ ਮੁਕਕਾ ਮਾਰੇਆ ਜੇ ਓਹ ਪਿਟ੍ਟੀ ਦੇ ਭਾਰ ਮੁੰਝਾਂ ਪੇਈ ਗੇਈ। ਦੇਬਗਿਰੀ ਇਕ ਭੁਕਖੇ ਚਿਤ਼ਰੇ ਆਹਲਾ ਲੇਖਾ ਉਸਦੇ ਪਣ੍ਹੇ ਪਰ ਚਡੀ ਗੇਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਨੇ ਦੌਨੀਂ ਪੈਰੈ ਕਨੈ ਉਸਦਿਧਾਂ ਦੋਏ ਬਾਹੀਂ ਦਬਾਈ ਲੇਇਧਾਂ ਤੇ ਪਹੀ ਆਖਨ ਲਗਾ- 'ਏਹ ਦਿਕਖ ਛੁਰਾ, ਜਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਬਨੀ ਜਾ ਤੇ ਮਿਗੀ ਅਪਨੀ ਭੁਕਖ ਮਟਹਾਨ ਦੇ ਜਾਂ ਪਹੀ ਮਰਨੇ ਗੀ ਤਧਾ ਹੋਈ ਜਾ।' ਏਹ ਆਖਦੇ ਗੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਨੇ ਦੇ ਨਾਡੇ ਗੀ ਹਤਥ ਪਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਨੇ ਕਰਲਾਈ ਉਟਠੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਬਗਿਰੀ ਦਾ ਹਤਥ ਅਪਨੀ ਦੌਨੀਂ ਹਤਥੋਂ ਕਨੈ ਪਕਡੀ ਲੇਤਾ ਆਪ ਸੁਹਾਰੀ ਚੰਖਨ ਲਗੀ ਪੇਈ, ਪਰ ਰੋਂਦੀ ਰੋਂਦੀ ਆਖੀ ਜਾ ਕਰਦੀ ਹੀ- 'ਚੁਟਾ, ਕੰਜਰਾ, ਧੋਖੇਬਾਜਾ, ਮਿਗੀ ਹਤਥ ਲਾਧਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਗੀ ਕਚੇ ਗੀ ਖਾਈ ਜਾਂਗ। ਮੈਂ ਹੂਨ ਫਾਡੇਂ ਦੀ ਰਾਨੀ ਨੇਈ ਬਲਕੇ ਸ਼ੇਰਨੀ ਆਂ ਸ਼ੇਰਨੀ ਮੈਂ ਹੂਨ ਚੌਂਡਾ ਦੇਵੀ ਦਾ ਰੂਪ ਆਂ। ਛੋਡੀ ਦੇ ਮਿਗੀ ਮੋਆ। ਮੈਂ ਤੇਰਾ...।' ਰਾਨੇ ਦਾ ਏਹ ਬਾਕਧ ਹਲਲੈ ਪੂਰਾ ਨੇਈ ਹਾ ਹੋਏ, ਦਾ ਜੇ ਦਬਾਨ ਚਨਦ, ਨਿਕਕੂ ਤੇ ਰਾਮੂ ਨੇ ਅਪਨਿਧਾਂ ਅਪਨਿਧਾਂ ਲਾਠਿਧਾਂ ਸਿਫਿਧਾਂ ਕਰਿਧੈ ਝਾਣ੍ਹ ਤੁਂਦੇ ਕੋਲ ਆਈ ਪੁਜੇ ਤੇ ਔਂਦੇ ਗੈ ਦਬਾਨ ਚਨਦੈ ਤਡਾਕ ਕਨੈ ਅਪਨੀ ਲਾਠੀ ਬਾਬੇ ਤੱਥ ਦੇਬਗਿਰੀ ਹਾਧ ਮਾਰੀ, ਜਿਸ ਕਨੈ ਦੇਬਗਿਰੀ ਹਾਧ ਮਾਰੇਆ ਆਖਦਾ ਹੋਆ ਇਕ ਪਾਸੈ ਡਿਗੀ ਪੇਆ ਤੇ ਰਾਨੇ ਬੀ ਝਣਟ ਤਠਿਧੈ ਅਪਨਾ ਫਲੋਏ ਦਾ ਨਾਡਾ ਬਾਨ ਲਗੀ ਪੇਈ। ਇਨੈ ਚਿਰੈ ਗੀ ਰਾਮੂ ਤੇ ਨਿਕਕੂ ਨੇ ਬੀ ਦੇਬਗਿਰੀ ਗੀ ਅਪਨਿਧਾਂ-ਅਪਨਿਧਾਂ ਲਾਠਿਧਾਂ ਕਨੈ ਕੁਛਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਬਗਿਰੀ ਕਰਲਾਡ ਦਾ ਹਾ। ਮਾਫਿਧਾਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾ। ਤੁਂਦੇ ਪੈਰ ਪਕਡਾ ਕਰਦੇ ਹਾ। ਪਰ ਓਹ ਉਸਦੀ ਇਕ ਬੀ ਨੇਈ ਹੈ ਸੁਨਾ ਕਰਦੇ।

ਤ'ਨੋਂ ਉਸੀ ਇੱਨਾ ਮਾਰੇਆ ਜੇ ਓਹ ਲਗਭਗ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਈ ਗੇਆ। ਪਹੀ ਦਬਾਨਚਨਦ ਦੇ ਆਖਨੇ ਮੁੜਬ ਰਾਮੂ ਤੇ ਨਿਕਕੂ ਨੇ ਦੇਬਗਿਰੀ ਦਿਧਾਂ ਬਾਂਹਿੰ ਬਾਨਿਧਾਂ ਤੇ ਰਾਨੇ ਗੀ ਆਖਨ ਲਗੇ- "ਭੈਨ, ਅਸੰਗੀ ਅਪਨਾ ਭ੍ਰਾਡ ਸਮਝ ਤੇ ਸਾਡੇ ਕਨੈ ਚਲੀ ਪੌ ਅਸ ਤੁਗੀ ਬੁਡੂਲੈ ਤਕ ਤੇਰੇ ਘਰ ਪੂਰੀ ਫਾਜਤੀ ਕਨੈ ਪਯਾਈ ਗੈ ਪਾਨੀ ਪੀਗੇ। ਏਹ ਸਾਡਾ ਬਾ'ਦਾ ਹੋਆ। ਰਾਨੇ ਡਰਦੀ-ਡਰਦੀ ਆਖਨ ਲਗੀ- 'ਪਰ ਏਹ ਮੋਆ ਫਹੀ ਸਾਡੇ ਗ੍ਰਾਂ ਪੁਜੀ ਜਾਂਗ ਤਾਂ ?'"

'ਤੁੰ ਫਿਕਰ ਨੇਈ ਕਰ ਭੈਨ, ਅਸ ਜਾਂ ਤੇ ਅਧੂ ਇਸ ਦਿਧਾਂ ਲਤਾਂ-ਬਾਂਹੀ ਤ੍ਰੋਡਿਧੈ ਇਸੀ ਦਾਹਨੂ ਕਰੀ

देगे ते जां इसी पुलसा दे हबाले करी देगे।' दबान चन्द ने रानो गी समझांदे होई आखेआ पर रानी गी डंडियें गल्लैं पर यकीन नेई हा होआ करदा। ओह-रोंदी-रोंदी आखन लगी-'मेरे भ्रावा, एह पुलसा आहले बी इमें गुँडें दे गै होंदे न।' एह आखदी गै ओह फ्ही डुस्की-डुस्की रोन लगी पेई ही।

ਦਬਾਨਚੰਦ ਤਸੀ ਫ਼ਹੀ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਆ ਆਖਨ ਲਗਾ— ‘ਰਾਨੋ, ਯਕੀਨ ਕਰ ਰਾਮਕੋਟੇ ਆਹਲੇ ਥਾਨੇ ਦਾ ਥਾਨੇਦਾਰ ਮੇਰਾ ਰਿਖਤੇਦਾਰ ਏ। ਉਤੱਥੈ ਪੁਜਦੇ ਗੈ ਇਸੀ ਤਸਦੇ ਹਬਾਲੇ ਕਰੀ ਦੇਗੇ। ਇਸ ਲੇਈ ਭੈਨ ਚਲ ਅਗੈਂ।’ ਇਨਾ ਆਖਿਖੈ ਤੱਤ ਰਾਮੂ ਤੇ ਨਿਕੂ ਗੀ ਦੇਬਗਿਰੀ ਗੀ ਅਪਨੇ ਬਸ਼ਕਾਰ ਕਰਿਯੈ ਹੋਸ਼ਿਆਰੀ ਕਨੈ ਪਕਫ਼ਿਲੀ ਚਲਨੇ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਓਹ ਬਦਲੋਖੀ ਚਾਨਨੀ ਤੇ ਟਾਰੰਚੀ ਦੀ ਲੋਈ ਕਨੈ ਥੈਂਹ ਦਾ ਢਕ ਚਢਨ ਲਗੀ ਪੇ ਹੈ।

*